

**ДО
АКРЕДИТАЦИОННИЯ СЪВЕТ
НА НАОА
СОФИЯ**

ДОКЛАД

НА

**ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО СОЦИАЛНИ И ПРАВНИ НАУКИ, СИГУРНОСТ И
ОТБРАНА**

**ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА
ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „АДМИНИСТРАТИВНО
ПРАВО И АДМИНИСТРАТИВЕН ПРОЦЕС“, ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ
3.6. ПРАВО, ОБЛАСТ НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ 3. СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И
ПРАВНИ НАУКИ В ЮРИДИЧЕСКИЯ ФАКУЛТЕТ ПРИ ВЕЛИКОТЪРНОВСКИЯ
УНИВЕРСИТЕТ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“**

Уважаема госпожо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за извършената проверка по процедура за програмна акредитация на докторска програма „Административно право и административен процес“, от професионално направление 3.6. „Право“ във Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий“.

Докладът е разработен в съответствие с чл. 78 и чл. 88а, ал. 7 от ЗВО, чл. 38, ал. 1 от ПДНАОА и съгласно критериалната система за програмна акредитация на докторска програма.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

IV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1	Откриване на процедура от АС	Пр. № 20/22.07.2021 г.
2	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Пр. № 13/02.06.2022 г.
3	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	По документи
4	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Пр. № 6/27.02.2023 г.
5	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Пр. № 21/11.09.2023 г.
6	След изтичане на срока по чл. 35, ал. 2 от ПДНАОА (относно становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС 2023 г.

Определената от Акредитационния съвет Експертна група по процедурата е в състав:
ОТ ЕКСПЕРТНА ГРУПА В СЪСТАВ:

1. Проф. дн Юлия Дончева Бояджиева – специалист от практиката, Българска асоциация по криминология – ръководител.

2. Доц. д-р Боян Тодоров Георгиев – Бургаски свободен университет, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

3. Борислава Иванова Иванова – редовен докторант в ЮЗУ „Неофит Рилски“ - Благоевград.

Наблюдаващ процедурата – доц. д-р Маргарита Чешмеджиева – член на ПКСПНСО.

Към Юридическия факултет на ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ са акредитирани единадесет докторски програми в ПН 3.6. Право – „История на правото“, „Теория на държавата и правото“, „Конституционно право“, „Административно право и административен процес“, „Гражданско и семейно право“, „Гражданско процесуално право“, „Финансово право“, „Наказателно процесуално право (Наказателен процес)“, „Международно право и международни отношения“, „Наказателно право“, „Трудово право и обществено осигуряване“.

През 2017 г. ЮФ на ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ получава програмна акредитация за обучение на докторанти по докторска програма „Административно право и административен процес“, в професионално направление 3.6. Право, с оценка 8.80 и за срок от 5 години.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

На 12.01.2017 г. Акредитационният съвет на НАОА утвърждава доклад на Постоянната комисия по повод искането за акредитация на докторската програма, подадено от ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, и взема следното решение:

1. Дава програмна акредитация на докторска програма „Административно право и административен процес“ в професионално направление 3.6 Право от област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки на Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“ на основание обща оценка: 8,80 (осем цяло и осемдесет стотни).

2. Сроктът на валидност на акредитацията е ПЕТ години, съгласно чл. 79, ал. 4 от Закона за висшето образование.

В решението си за програмна акредитация на докторската програма АС на НАОА е формулирал следните **три препоръки**:

Препоръка № 1: Лекционният курс „Методология и методика на изследователската работа“ от груповия учебен план на докторантите да се съобрази в съдържателен аспект със спецификата на методиката на правните изследвания. Срок: декември 2017 г.

В Груповия учебен план на докторската програма „Административно право и административен процес“ (редовно и задочно обучение) е предвидена възможност за изучаване на дисциплината „Общ курс по методология и методика на изследователската работа (с „Основи на академичното писане“)" като факултативна дисциплина. В доклада-самооценка за изпълнение на препоръката е записано, че „в лекционния курс вече са застъпени основни положения на изследователската работа и академичното писане, съобразени със спецификата на юридическата материя и направлението на докторската програма“. Това обаче не проличава от темите и конспекта за изпит, записани в учебната програма на дисциплината. ***С оглед на което изпълнението на препоръка № 1 на НАОА следва да продължи.***

Препоръка № 2: Да се изпращат докторантите на специализация в чуждестранни университети, акредитирани да обучават докторанти по аналогични специалности, като се използват възможностите на академичния обмен и сключените двустранни договори с висши училища от други страни. Срок: постоянен, с ежегодно отчитане .

В ЮФ на ВТУ са създадени нормативни възможности и организационни условия за академичен обмен, обучения и специализации на докторантите по акредитираните докторски програми, включително на докторантите по ДП „Административно право и административен процес“ по линия на програма „Еразъм+“ и сключените двустранни договори с висши училища и научни организации в други страни.

През акредитационния период докторанти по административно право и административен процес не са се възползвали от осигурената им възможност за обучения/специализации в чуждестранни университети, като ръководството на катедрата насърчава и адмирира такава мобилност.

По отношение мобилността на докторантите трябва да се отчетат наложените ограничителни мерки поради продължилата над две години извънредна ситуация в страната, регионите и света вследствие на пандемията от COVID-19. В тази връзка със заповед на ректора на ВТУ № РД-10-369/13.03.2020 г. са забранени командировките и служебните пътувания в чужбина. ***С оглед на което изпълнението на препоръката следва да продължи.***

Препоръка № 3: Да се положат усилия за по-голяма обособеност и специализация на част от библиотеката като юридическа. Срок: декември 2018 г.

За изпълнението на препоръката са предприети редица действия като предишното и настоящото декански ръководства са положили максимални усилия за изпълнението на препоръката – отделяне и обособяване на част от библиотеката в корпус № 5 на ВТУ като юридическа.

Понастоящем литературата на ЮФ в съществуващата библиотека заема основната част от пространството на помещението. Литературата, която няма връзка с обучението във факултета, е отделена и заема няколко секции, които са достатъчно обособени, така че не пречат на свободното ползване на юридическата литература. ***Може да бъде направен изводът, че препоръката е изпълнена.***

Обучаваните докторанти в катедра „Публичноправни науки“ по докторска програма „Административно право и административен процес“ към момента на извършване на проверката:

Име	Вид докторантура	Дата на зачисляване	Дата на отчисляване с/без право на защита	Научен ръководител	Тема	Защитил /дата на защита/
Милка Ламбева-Стефанова	редовна	19.12.2014	29.11.2017	проф. д.н. Цветан Сивков	Административноправен режим на обществените поръчки	Защитил 30.03.2018
Ирена Василева Палева	задочна	22.12.2014	22.03.2019 Отчислен без право на защита	проф. Дончо Хрусанов	Оспорване на административните актове по административен ред	-
Наталия Красимирова Генова	редовна	27.11.2015	02.10.2019	проф. Дончо Хрусанов	Оспорване на административните актове пред Административен съд	Защитил 24.01.2020
Ивелина Александрова	редовна	01.12.2016	16.11.2020	проф. д.н. Цветан Сивков	Лицензионен режим на лекарствените продукти в хуманитарната медицина	Защитил 30.07.2021
Емилия Миткова	самостоятелна	01.12.2017	07.12.2018	проф. д.н. Цветан Сивков	Касационното производство по АПК пред Върховния административен съд	Защитил 17.05.2019
Невена Попова	редовна	01.03.2019	22.03.2022 Отчислен с право на защита	проф. д.н. Цветан Сивков	Индивидуални административни актове по Закона за устройство на територията	
Арнадло Бичоку	редовна	01.07.2020		проф. д.н. Цветан Сивков	Органите на местно управление в Република Албания и Република България. Сравнителноправен анализ.	
Мария Василева-Данаилова	задочна	01.09.2020		проф. д.н. Цветан Сивков	Изпълнение на административноправни задължения	
Светослав Мишев	редовна	01.09.2020		проф. д.н. Цветан Сивков	Актове на общинските съвети	
Диян Иванов	задочна	01.09.2020		проф. д.н. Цветан Сивков	Кметът като орган на изпълнителната власт в общината	
Милена Зетова	задочна	01.02.2021		проф. д.н. Цветан Сивков	Отмяна на влезли в сила съдебни актове по АПК	
Ивелина Велчева	задочна	01.02.2021		проф. д.н. Цветан Сивков	Подробни устройствени планове по ЗУТ	
Ралица Алексиева	редовна	01.12.2021		проф. д.н. Цветан Сивков	Налагане на административни наказания	
Цветомил Горчев	задочна	01.12.2021		Доц. д-р Изабела Чакърва - Димитрова	Правомощия на районния съдия по ЗАНН	
Иван Атанасов Джелепов	задочна	01.12.2022		доц. д-р Изабела Чакърва-Димитрова	Оспорване на административните актове по административен ред	
Весела Маринова Колева	редовна	01.12.2022		проф. д.н. Цветан Сивков	Принципът на служебното начало в административния процес	

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ –ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

СТАНДАРТ 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

По 1.1.1.

Обучението на докторантите по докторска програма „Административно право и административен процес“ се провежда в съответствие с мисията, приоритетите и целите на Великотърновския университет, както и с действащата национална и университетска правна рамка, определена в:

- нормативните актове, регламентиращи държавната политика в сферата на висшето образование в България и неговото качество; националните стратегически документи в сферата на образованието и научните изследвания;
- относимите университетски нормативни актове: Правилник на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, Правилник за придобиване на научни степени във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Правилник за прием и обучение на докторанти във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ и др.;
- университетски ръководни документи: Стратегия за развитие на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ (2012–2025); Политика по качеството на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“; Стратегия за интернационализация на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ за периода 2020/2023 г.; Система за управление на качеството; стандарти; процедури;
- факултетни нормативни актове: Правилник за дейността и устройството на Юридическия факултет на ВТУ.

По 1.1.2.

Изградената през 2004 г. Система за управление на качеството на образованието, осъществявано от ВТУ през годините се развива и усъвършенства, като през акредитационния период е в съответствие с оптимизирания стандарт БДС EN ISO 9001:2015. Административно-организационната структура на СУК и функциите на звената, които я изграждат, са разписани в оперативните документи на системата. Създаден е *Център по управление на качеството*, който е на подчинение на ресорен заместник-ректор, отговарящ за управлението на качеството, акредитацията и учебните планове. Той е и председател на *Университетската комисия по управление на качеството и акредитацията*. *Факултетната комисия по управление на качеството* включва преподаватели от трите катедри на ЮФ, студент и представител на практиката. Системата по качеството е пригодена за оценка на качеството и на докторските програми, с възможност за отчитане на тяхната специфика.

В съответствие с *Процедурата по управление на качеството ПР1-04-01* се извършват **годишни планови одити** на специалност „Право“ за съответствие на дейностите, процесите и продуктите със изискванията на СУК на ВТУ, включващи и докторските програми. Вътрешните одити се извършват от одиторски комисии, които се назначават със заповед на ресорния зам.-ректор.

През акредитационния период в Юридическия факултет на ВТУ са извършени регулярните планови вътрешни одити за съответните учебните години, последният от които е за учебната 2021/2022 г. В одитните доклади е отбелязано, че не са установени критични несъответствия. В два от докладите има предписани коригиращи действия с отчетено изпълнение на предписанията.

По 1.1.3.

Докторантите ползват резултатите от теоретичните и приложните изследвания по административно право и процес и сродни изследвания на научните си ръководители, другите преподаватели от катедрата, на преподаватели и учени от други български, както и чуждестранни висши училища и научни организации.

По 1.1.4.

Във ВТУ е създадена *Комисия по етика*, която следи спазването на нормите на *Етичния кодекс на работещите във ВТУ*. Работата на този орган е регламентирана от *Правилник за работата на Комисията по етика във ВТУ*, публикуван на сайта на Университета.

Във ВТУ е създаден и *Съвет по интелектуална собственост*, който следи за нарушения на *Правилника за защита на интелектуалната собственост във ВТУ* от 2017 г. Съгласно вътрешните университетски правила научните трудове, включително и дисертациите, се проверяват за автентичност чрез функциониращата от 2018 г. системата *Plagscan* <http://www.uni-vt.bg/bul/pages/?zid=1&page=1242>.

През време на акредитационния период не са констатирани прояви на дискриминация, изпитни измами и плагиатство, свързани с докторската програма по административно право и административен процес.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 1:

- *Обучението по докторската програма „Административно право и административен процес“ се осъществява съобразно мисията, целите и задачите на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и е в съответствие с действащото в страната законодателство в областта на висшето образование и с университетската правна уредба.*
- *Обучението по докторската програма се осъществява, наблюдава и одитира съобразно изградената Университетска система за осигуряване и оценяване качеството на образованието, като са отчетени нейните специфики.*
- *Водещата катедра „Публичноноправни науки“ прилага политика за осъществяване на взаимовръзка между научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на институционалния, националния и международния контекст.*
- *Във ВТУ са приети и оповестени правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство от докторанти.*

СТАНДАРТ 2. РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ

По 2.1.1.

Тематиката на докторската програма „Административно право и административен процес“ съответства на профила на образователната и изследователската дейност на катедра „Публичноноправни науки“. Прегледът на темите на докторските дисертации сочи съответствие с проблематиката в областта на административното право и процес. Те са актуални, интересни и полезни както за научните среди, така и за практиката.

По време на проверката се установи, че е необходима редовна актуализация на литературата посочена в конспектите по задължителните, избираемите и факултативните дисциплини, както и насочване вниманието на докторантите в по-висока степен към публикации на автори извън Юридическия факултет на ВТУ.

Очаквани резултати от обучението на докторантите по административно право и административен процес като: придобиване на професионални компетенции; възможности за професионална реализация; успешна защита на дисертацията и др., са отразени в *Квалификационната характеристика* на докторската програма, груповите учебни планове, индивидуалните учебни планове на докторантите.

Констатира се, че по отношение на взаимната обвързаност на целите, задачите и резултатите от обучението на докторантите и на възможностите за професионална реализация на придобилите ОНС „доктор“ няма ясно изложена визия в квалификационната характеристика

на докторската програма. В целите на докторската програма, отразени в квалификационната характеристика, липсва подготовка за изследователска работа в различните ѝ форми. Докторантите трябва да придобият умения за преподавателска работа във ВУЗ и изследователска работа в научни институти.

По 2.1.2.

ВТУ има утвърдени стандарти за структурата и съдържанието на учебната документация по докторските програми, съдържащи се в *Правилата за разработване и утвърждаване на учебна документация във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“* и *Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ.*

Катедра „Публичноправни науки“ периодично разглежда учебната документация по докторските програми и при необходимост се правят мотивирани предложения до Факултетния съвет за промени. През периода 2016 – 2020 г. двама докторанти в катедра „Публичноправни науки“ и двама представители на потребителите на кадри съвместно с преподавателите от тази катедра са участвали в анализирането и периодичното актуализиране на учебната документация на докторската програма „Административно право и административен процес“, за да отговаря на съвременните достижения на правните науки.

По 2.1.3.

Документацията на докторската програма по Административно право и административен процес включва: *Квалификационна характеристика*, представяща основните положения на докторската програма, *Групови учебни планове на докторската програма*, *Индивидуален учебен план на докторанта*, *Учебни програми*, *Годишен отчет за дейността на докторанта*, *Тримесечен отчет* и *Атестационна карта за комплексна годишна атестация на докторанта.*

В приложените образци на груповите учебни планове за редовно и задочно обучение по докторската програма „Административно право и административен процес“ **липсва** задължителната титулна страница с номерата и датите на протоколите, с които са приети от Факултетния съвет на Юридическия факултет и утвърдени от Академичния съвет на ВТУ. По време на проверката бе установено, че липсва групов учебен план за докторанти на самостоятелна подготовка.

Учебните програми по задължителните, избираемите и факултативните дисциплини е нужно да бъдат приведени съдържателно и формално в съответствие с 10-те точки на *Стандарта за структурата и съдържанието на учебна програма по докторска специалност.* Липсва задължителната заключителна част по стандарта за учебна програма с подписи на ръководителя на катедрата и на декана на Юридическия факултет.

Факултативната дисциплина „Общ курс по методология и методика на изследователската работа (с „Основи на академичното писане“) е свързана с препоръката на АС на НАОА от предходната акредитация. В учебната програма на дисциплината се включват знания от 3 области: методология и методика на научните изследвания с акцент върху емпиричната изследователска работа; основни положения на академичното писане – в общ аспект; основни положения на подготовката, разработването, представянето и оценяването на дисертационен труд. Библиографията включва 102 заглавия, преобладаващата част от които се отнасят до проблеми на изследователската работа в областта на педагогиката. *Всъщност, в тематичния курс по дисциплината не проличава да са застъпени основни положения на изследователската работа и академичното писане, съобразени със спецификата на юридическата материя.*

Целесъобразно да се преразгледат конспектите за изпитите по задължителните и избираемите дисциплини от груповия учебен план, така че обучението да надгражда и да дава нови знания на докторантите по административно право и процес в сравнение със студентските им познания. Факултативните дисциплини следва да насочват докторантите преди всичко към придобиване/надграждане на знания и умения за изследователска и преподавателска работа,

като дисциплини, свързани с методологията, методиката и организацията на изследователската работа в областта на правото, академичното писане, особеностите на езика на правото, философските въпроси на правото и др. *Следва да се отбележи, че от зачислените след 2017 г. докторанти никой не е записал като факултативна дисциплината „Методология и методика на изследователската работа (с „Основи на академичното писане“).*

По 2.1.4.

При разработването на докторската програма „Административно право и административен процес“ се извършва периодични допитвания до работодатели, централни и местни институции като потребители на кадри. Преценява се и нуждата от академично израстване на преподавателския състав и придобиване на ОНС в университета, в който преподават. Настоящ главен асистент по Административно право и процес е придобила ОНС „доктор“ в Юридическия факултет на ВТУ в редовна форма на обучение.

Юристи с докторска степен по административно право и процес намират доста широко професионално поле на приложение. Предпочитани са в средите на магистрати, ръко-водни служители в администрации, университетски преподаватели, експерти и изследователи по въпроси на административното право в държавни и неправителствени институции и организации.

По 2.1.5.

Към месец октомври 2022 г. акредитация на докторски програми по административно право и административен процес имат: Институтът за държавата и правото при БАН, Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“, Софийският университет „Св. Климент Охридски“, Университетът за национално и световно стопанство, Югозападният университет „Неофит Рилски“, Варненският свободен университет „Черноризец Храбър“. Това предполага доста силна конкурентна среда. Доближаването до структурата и съдържанието на учебните планове и програми, действащи в други университети с юридически факултети, осигурява обективност на критериите при обучение на докторантите.

Относно аналогични докторски програми в чужбина задължително трябва да се отчитат особеностите на административноправната уредба и на националните законодателства по отношение на университетското образование.

Към момента на извършване на проверката не са предоставени данни аналогичните програми на кои ВУ и организации в чужбина са взети предвид при разработването на програмата.

По 2.1.6.

Процедурите за наблюдение, контрол и оценка на документацията, свързана с докторските програми, на университетско ниво се осъществяват от *Центъра за управление на качеството*. Отдел „Докторанти“ към дирекция „Научна, проектна и библиотечно-издателска дейност“ на ВТУ поддържа и съхранява централизирана база данни за докторантите. За всеки записан докторант се разкрива персонално досие, в което се прилагат документите и материалите, отнасящи се до приема, статуса, индивидуалния учебен план и неговите годишни обсъждания, положените изпити, работата на докторанта, подготовката на дисертационния труд и др. Копие от това дело се съхранява и в обучаващия факултет.

Отдел „Докторанти“ проследява и контролира правилното изпълнение на всички процедурни стъпки и на документацията от момента на обявяване на кандидат-докторантския конкурс до издаването на диплома на защитилия докторант. Отделът поддържа и архив със защитените дисертации и авторефератите към тях.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 2:

- *Във ВТУ е създадена организация и съществуват стандарти за разработване, одобряване, оценяване, обновяване, прилагане и контрол на учебната документация по докторските програми.*

- *Документацията на докторската програма по административно право и процес като цяло е съобразена със законовата рамка, както и с оперативните документи и процедурите, включени в Университетската система за осигуряване и оценяване качеството на образованието. В нея обаче няма ясно изложена визия и достатъчна обвързаност между целите, задачите и резултатите от обучението на докторантите и на възможностите за професионална реализация на придобилите ОНС „доктор“.*

- *Представената учебна документация по докторската програма по съдържание и структура не съответства в пълна степен на регламентираните стандарти в Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Нужна е редовна актуализация на литературния апарат, отразен в библиографиите на учебните програми.*

- *Включените в груповите учебни планове задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, съответно конспектите за изпитите по тях, не надграждат в достатъчна степен студентските познания на докторантите. Недостатъчна е подготовката на докторантите за научноизследователска работа.*

- *Темите на докторските дисертации са в съответствие с проблематиката в областта на административното право и процес.*

- *Интересът към докторската програма е значителен, с много добра реализация на докторантите, придобили ОНС „доктор“. По докторската програма са защитили дисертации нехабилитирани преподаватели от катедра „Публичноправни науки“ при Юридическия факултет на ВТУ.*

- *Докторската програма „Административно право и административен процес“ е сравнима в една или друга степен с аналогични програми у нас и в други страни и по принцип позволява мобилност на докторантите.*

- *Изискванията на Критериалната система по Стандарт 2 в частта, отнасяща се до документацията на докторската програма „Административно право и административен процес“, са частично изпълнени по формални показатели и от съдържателна гледна точка.*

СТАНДАРТ 3. ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ ДОКТОРАНТИТЕ

По 3.1.1.

Докторантите по административно право и процес се обучават в три форми: редовно обучение (със срок 3 години); задочно (4 години) и на самостоятелна подготовка (3 години).

Обучението на докторантите се извършва по следните направления, осигуряващи комплексна подготовка съобразно установените критерии за придобиване на ОНС „доктор“, с присъждане на 180 кредита: учебна работа, научноизследователска дейност, осъществявана под ръководството на научния ръководител и преподавателска и асистираща дейност.

Обучението на докторантите по административно право и процес включва различни форми и методи, така че да се осигурят тяхната теоретична подготовка, практически умения и функционални компетентности и да се насърчи активното им участие в научната дейност на университета и факултета, в преподавателската дейност и работата на катедрата: провеждане на дискусии; участие в научни форуми по въпроси в областта, в която се разработва дисертационният труд; сравнително-правен анализ; аналитично-теоретична методика; използване на интердисциплинарни методи. Периодично се организират срещи с представители от практиката (съдии, прокурори, адвокати), с които докторантите могат да дискутират и обсъждат различни проблеми от административноправен характер.

Правната клиника на Юридическия факултет за решаване на извънсъдебни спорове дава възможност за включване на докторанти в дейността ѝ и за придобиване на знания и

практически умения при изготвянето на актове в областта на административния процес. Учебната съдебна зала също дава възможност за придобиване на умения в административния процес.

В рамките на докторската програма се прилагат иновационни подходи за работа със съвременните комуникационни и други технологии: мултимедийни източници; интернет среда; достъп до специализирана литература във виртуални библиотеки и бази от данни.

По 3.1.2.

Докторантите по административно право и административен процес се обучават по индивидуални планове. Индивидуалните планове се изготвят на базата на Груповия учебен план на докторската програма.

Индивидуалният план се развива по семестри, като всяка година обхваща два семестъра. Планът съдържа: тема на дисертационния труд; дейности по години и техния кредитен еквивалент; посещение на определен цикъл лекции и упражнения; изпити и срокове за полагането им; участие в курсове, семинари, конференции и други публични научни изяви; етапи и сроковете за подготовка на дисертационния труд.

Научният ръководител предоставя на докторанта консултации, препоръки, оценки на специализираната подготовка и работата по дисертационния труд, като носи отговорност пред Катедрения съвет за качеството на подготовката на докторанта, изпълнението на плана и работата по реализиране на дисертационния труд.

По 3.1.3.

Контролът върху изпълнението на индивидуалните учебни планове на докторантите се осъществява от Катедрения съвет и Факултетния съвет. Текущо всички етапи и дейности по индивидуалния план се следят и контролират от научните ръководители при оказване на нужната помощ. Контролът и оценката за изпълнението на индивидуалния план се извършват чрез тримесечни и годишни отчети и комплексна годишна атестация.

В края на всяка година от докторантурата докторантите представят годишен отчет, въз основа на който се атестират от Факултетния съвет. Отчетът се представя пред Катедрения съвет. Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторанта. Катедреният съвет приема становище за изпълнението на плана и оценка за дейността на докторанта. Катедреният съвет прави предложение за атестация на докторанта със съответната оценка. Предложението за атестация се утвърждава от Факултетния съвет.

Редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие, като представят пред декана доклад за изпълнението на индивидуалния си план. Въз основа на отчетите деканът представя ежегодно, в края на академичната година, обобщен доклад до ректора за изпълнението на задължителните изисквания от редовните докторанти.

По 3.1.4.

Формите за контрол и оценяване на постиженията на докторанта са регламентирани и публично оповестени. Най-важни от тях са изпитите (по научната специалност и по чужд език) и т.нар. „вътрешна защита” – обсъждане на готовия дисертационен труд на разширено заседание на катедра „Публичноправни науки“ в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му, като от първостепенно значение е мнението на научния ръководител на докторанта.

В хода на обучението по ОНС „доктор” за изпълнението на задачите по индивидуалния план и подготовката на дисертацията тежест се дава на мнението на научния ръководител на докторанта, който поставя ежегодна текуща оценка, изказва мнение по отношение готовността и качеството на дисертационния труд с оглед представянето му за вътрешна защита и пред научно жури, дава предложения и препоръки.

Във ВТУ съществува система за периодичен анализ на качеството на обучението, като се взема предвид мнението на обучаемите и мнението на потребителите на кадри. На интернет

страницата на университета се съдържат хипертекстови връзки за анкетни проучвания, чрез които се събират мненията на всички групи от обществото, имащи отношение към учебния процес – кандидат-студенти, обучаеми (студенти и докторанти), потребители, като част от анкетите са със свободен достъп. Съществуващата система от анкетни проучвания гарантира, че мнението на обучаемите и на потребителите на кадри ще бъде отразено при промени в учебната документация.

По 3.1.5.

В *Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ* са регламентирани *Правила за разглеждане на жалби от докторанти*. В отдел „Докторанти“ се поддържа регистър на жалбите, подадени от докторантите. Отделът осъществява цялостното администриране на процедурата и комуникацията с докторантите, подали жалби.

Докторантите могат да подават *предложения и сигнали*, които се разглеждат по реда на Административнопроцесуалния кодекс от комисия, определена със заповед на ректора.

През акредитирания период не са докладвани случаи на разглеждане на жалби, сигнали или оплаквания на докторанти по административно право и процес.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 3:

- *Подготовката на докторантите по административно право и административен процес се реализира чрез съвременни образователни форми и методи.*
- *Утвърдена форма на обучение на докторантите по докторската програма е индивидуалния учебен план. Формите за контрол и оценка на изпълнение на индивидуалния учебен план са ясно дефинирани. Изпълнението на планираните дейности се следи, контролира и отчита при спазване на установените процедури.*
- *Прилагат се ясни и публично оповестени методи за оценяване на резултатите от работата на докторантите.*
- *Налице са правила за разглеждане на жалби и сигнали от докторанти.*

СТАНДАРТ 4. ПРИЕМ, РАЗВИТИЕ, ПРИЗНАВАНЕ И ДИПЛОМИРАНЕ НА ДОКТОРАНТИТЕ

По 4.1.1.

Приемът и обучението на докторанти в Юридическия факултет на ВТУ, и в частност на докторанти по административно право и административен процес, се извършват в съответствие с изискванията на разработените въз основа на националната нормативна уредба (ЗВО, ЗРАСРБ и Правилникът за прилагането му и други) вътрешно-нормативни актове: *Правилник на ВТУ, Правилник за обучение на докторанти във ВТУ, Правилника на ЮФ на ВТУ, и други.*

Великотърновският университет поддържа и съхранява централизирана база данни за докторантите чрез своя отдел „Научноизследователска, художествено-творческа и издателска дейност“ (НИХТИД). За всеки записан докторант в отдел НИХТИД се разкрива персонално дело, в което се прилагат материалите и документите, отнасящи се до приема, статуса, индивидуалния учебен план и неговите годишни обсъждания, положените изпити, работата на докторанта, подготовката на дисертационния труд и др. Копие от това дело се съхранява и в съответната обучаваща катедра. Докторантските главни книги се водят и съхраняват от длъжностни лица във факултетите, определени със заповед на ректора по предложение на деканите.

По 4.1.2.

Организацията и управлението на проектната дейност, като част от научно-изследователската дейност на ВТУ, са регламентирани от *Правилника за научно-изследователската и художественотворческата дейност на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий*. Централна роля за включването на докторантите в научноизследователската дейност имат организирани от ВТУ университетски проекти и прояви. Съгласно утвърдената практика във

ВТУ, участието на докторанти в проекти, финансирани от университетския фонд „Научни изследвания“ е задължително.

Научните и художественотворческите прояви в университета се класифицират в следните групи: общоуниверситетски научни и художественотворчески прояви, факултетски конференции, изложби, концерти и студентски научни и художественотворчески прояви. Всяка година Академичният съвет приема и актуализира университетския научен и художественотворчески календар. Информацията за събитията от календара се обявява на официалната интернет страница на ВТУ, като докторантите биват насърчавани да участват във всички прояви и научни форуми, организирани от университета.

Не са предоставени данни за участие на докторанти по „Административно право и административен процес“ в научноизследователски проекти.

По 4.1.3.

Докторантите по административно право и административен процес могат да осъществяват външна мобилност в периода на обучението си по програма „Еразъм+“, двустранни договори на ВТУ с чуждестранни университети и научни организации, по специализирани европейски програми. Международната дейност на ВТУ е регламентирана в Правилник за международно и вътрешно сътрудничество на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Тя се координира от отдел „Международно и вътрешно сътрудничество“, ръководен от зам.-ректор по международната дейност.

Докторантите имат възможност да осъществяват мобилност и по сключени от ВТУ договори за двустранно сътрудничество с университети в различни държави.

През акредитационния период докторанти по административно право и административен процес не са осъществили мобилност към университети в чужбина по програма „Еразъм+“, програми за двустранно сътрудничество или по други програми.

Като форма на мобилност се разглежда участието на докторанти в обучения и семинари, свързани с тяхното професионално развитие като магистрати, адвокати и др. *Дадена е информация за 3 участия на докторантка в обучения на Академията по европейско право и Европейската мрежа за съдебно обучение.*

Налични са данни за 27 участия на 12 докторанти по административно право и процес (средно по 2,25 участия на докторант) в 16 научни форума – конференции, кръгли маси, семинари: 7 – организирани от ВТУ, от които 6 международни; 9 – от други институции, от които: 3 – национални докторантски конференции, организирани от ИДП-БАН; 2 – от ЮФ и Стопанския факултет на СУ; два семинара, организирани от Европейската асоциация на жените юристи – България; една конференция, организирана от Върховния административен съд; кръгла маса, организирана от Сдружение „Регионална асоциация за развитие и иновации – Мизия“.

На университетско и факултетно равнище се стимулира участието на докторантите в различни научни форуми, включително и чрез организиране на *докторантски конференции*: Първа общоуниверситетска докторантска конференция „Младите изследователи в дигиталния свят“, 2019 г.; Втора общодокторантска научна конференция „Дигиталната хуманитаристика и перспективите пред българската наука“, 2020 г.

По 4.1.4.

Административното обслужване на докторантите се извършва от отдел „Докторанти“ към дирекция „Научна, проектна и библиотечно-издателска дейност“ и от „Организатор учебен процес“ на Юридическия факултет на ВТУ, където всеки докторант има досие. В личното досие на докторанта при „Организатор учебен процес“ на Юридическия факултет на ВТУ се съхраняват документите за прием и обучение: заповеди на ректора на ВТУ, протоколи от положените изпити, отчети, индивидуалния учебен план на докторанта. На всеки докторант се издава докторантска лична карта и книжка.

Реализацията на завършилите докторанти се проследява от Университетския кариерен център, клуб „Алумни“, както и от водещата катедра. Данни за това се предоставят от Юридическия факултет при провежданите годишни одити.

През акредитационния период 2017 г. – 2022 г. в докторската програма „Административно право и административен процес“ са се обучавали **16 докторанта: 8 – в редовна форма на обучение; 7 – в задочна форма; 1 – на самостоятелна подготовка.**

Четирима докторанти са защитили успешно дисертационните си трудове. Един докторант е отчислен с право на защита и един – без право на защита.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 4:

- *Във ВТУ са разработени вътрешнонормативни документи за функционирането на системата за обучение на докторанти – от приема до и след тяхната професионална реализация.*

- *На докторантите по административно право и процес са осигурени възможности за участие в проекти и научни форуми на факултетно, университетско, национално и международно равнище. Оказва се финансова подкрепа за обучение и изследователска дейност на докторантите.*

- *На докторантите е осигурена възможност да осъществяват външна мобилност в периода на обучението си. Но обучаващата катедра следва да положи повече усилия, за да стимулира мобилността на докторантите, особено по програма „Еразъм +“.*

- *Създадена е административна система за регистриране хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти. Има правила за признаване на докторантско обучение.*

- *Данните сочат добра успеваемост от обучението на докторантите по административно право и административен процес.*

СТАНДАРТ 5. ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

По 5.1.1.

Академичният състав на катедра „Публичноправни науки“, обучаваща докторанти по докторската програма „Административно право и административен процес“, към месец октомври 2022 г. включва 18 преподаватели на основен трудов договор, от които 10 имат подадени декларации за участие в акредитацията на професионално направление „Право“ на ВТУ по чл. 77, ал. 13 ЗВО. От общия брой преподаватели в катедрата:

- **9 са хабилитирани:** 5-ма професори, от които: 2-ма са доктори на науките; 4-ма са на II ОТД; 3-ма участват в обучението на студенти в още едно ВУ и един – в обучението на още 2 ВУ; 4-ма доценти с ОНС „доктор“, от които: един на I ОТД, участващ в обучението на студенти само на ВТУ; 3-ма – на II ОТД, участващи в обучението на студенти в още едно ВУ;

- **9 нехабилитирани:** 5-ма главни асистенти: 4-ма – на I ОТД, участващи в обучението на студенти само във ВТУ; един – на II ОТД, участващ в обучението на студенти в още едно ВУ и 4-ма асистенти на I ОТД, участващи в обучението на студенти само във ВТУ.

С квалификация в областта на административното право и процес като академични длъжности и ОНС са: *гл. ас. д-р Милка Ламбева-Стефанова (35 г., I ОТД) (от 2018 г.), защитила дисертация по ДП „Административно право и административен процес“ на ЮФ-ВТУ, и ас. Йоана Иванова (32 г., I ОТД) (от 2020 г.)*

С квалификация в областта на докторската програма „Административно право и административен процес“ се включват двама хабилитирани преподаватели на основен трудов договор: **проф. дн Цветан Сивков (61 г., II ОТД) (неучастващ в акредитацията на направление „Право“ на ВТУ) и доц. д-р Изабела Чакърлова-Димитрова (44 г., I ОТД).** До месец септември 2017 г. по учебната дисциплина „Административно право и административен процес“ е преподавал и проф. д-р Дончо Хрусанов. В периода на предходната акредитация

обучаваните 16 докторанти са имали за научни ръководители следните хабилитирани лица: проф. д.н. Цветан Сивков – ръководител на 12 докторанти, проф. д-р Дончо Хрусанов – 2 докторанти и доц. д-р Изабела Чакърва-Димитрова – 2 докторанти. *От данните е видно, че разпределението на научното ръководство на докторантите е небалансирано между хабилитираните преподаватели, което би могло да се отрази върху качеството на обучението в докторската програма и върху качеството на дисертационните изследвания.*

По 5.1.2.

Според представената информация за научноизследователската и публикационната активност на хабилитирания академичен състав, обучавал докторанти по административно право и административен процес през акредитационния период, двамата хабилитирани преподаватели (тук се включва проф. Цв. Сивков, неучастващ в акредитацията на направление „Право“ на ВТУ) имат общо:

- **4 участия в 4 проекта** на ВТУ – по 2 участия на преподавател: 2 проекта, свързани с издаването от ЮФ на ВТУ електронно списание „De jure“ и провеждането на международна конференция на ВТУ; участие като академичен наставник в 2 проекта „Студентски практики“;

- **20 участия** в 14 научни форума, от които: 7 конференции и кръгли маси на ВТУ – 5 международни и една – с чуждестранно участие; 4 конференции на СУ „Св. Кл. Охридски“, от които една международна; конференция и кръгла маса, организирани от Върховния административен съд; 2 годишни конференции на Националния военен университет „В. Левски“;

- **38 публикации:** две монографии (5,3%); една студия (2,6%); 17 (44,7%) статии; 16 (42,1%) научни доклада; 2 коментара на закони (5,3%). В чуждестранни издания са два доклада от международни конференции.

Научноизследователската и публикационната активност на доц. д-р Изабела Чакърва-Димитрова:

- **17 публикации** – 2 монографии, 14 статии и доклади и 1 студия;

- **участие в 1 /един/ проект** - Академичен наставник по проект „Студентски практики“, Фаза II;

- **9 участия** в научни форуми – конференции, кръгли маси и научни четения.

Акредитираната институция не е предоставила данни за забелязани цитирания на хабилитираните преподаватели.

По 5.1.3.

Юридическия факултет на на ВТУ има получена акредитация от НАОА по 11 докторски програми в направление „Право“ с 45 успешно защитили докторанти. От програмите 6 са на катедра „Публичноправни науки“. Хабилитираните преподаватели имат дългогодишен опит в обучението на докторанти, включително и в други висши училища.

Преподавателите в катедрата са висококвалифицирани и имат богат професионален опит. В голямата си част те са и практикуващи юристи и имат широка известност не само като учени, но и като практики.

В катедра „Публичноправни науки“ на Юридическия факултет работят изявени специалисти и от други области на публичното право, като проф. д-р Пламен Киров, който е бил конституционен съдия и председател на правния съвет на президента на Република България от 2005 г. до 2006 г., проф. д-р Сашо Пенев, който е бил член и председател на Правния съвет при президента на Република България за периода 2002 – 2008 г. и председател на Комисията за опрощаване на несъбираеми държавни вземания, както и други преподаватели.

Хабилитираните преподаватели от обучаващото звено развиват активна научна и преподавателска дейност. Участват в редакционни колегии на национални и университетски научни списания. Били са членове на десетки научни журита за присъждане на научни степени и заемане на академични длъжности в юридическите факултети в България, както и членове на

изпитни комисии в конкурси за младши съдии, прокурори и следователи, провеждани от Висшия съдебен съвет.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 5:

• Преподавателският състав на водещата катедра „Публичноправни науки“ на Юридическия факултет на ВТУ има активна научноизследователска, публикационна, експертна и консултантска дейност, създаваща стимулираща и подкрепяща среда за обучението на докторанти. Наличието на квалифицирани преподаватели с богат практически опит е предпоставка за качествено обучение в докторската програма, като осигурява на докторантите добра теоретична подготовка и ценни практически познания в сферата на административното право и процес.

• През акредитационния период в катедрата има двама хабилитирани преподаватели по административно право и административен процес – професор, доктор на науките (61 г., II ОТД), неучастващ в акредитацията на професионално направление „Право“ на ВТУ, и доцент с ОНС „доктор“ (44 г., I ОТД). Перспективни в академичното си развитие са двамата нехабилитирани преподаватели по административно право и процес, единият от които е главен асистент с ОНС „доктор“.

СТАНДАРТ 6. УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА ДОКТОРАНТИТЕ

По 6.1.1.

Юридическият факултет разполага с 1241 кв. м. площ, предназначена за провеждане на лекционни курсове и семинарни занятия. Докторантите разполагат със самостоятелен Кабинет на докторанта оборудван с три компютърни конфигурации, с достъп до интернет и до ПИС „Сиела“ за справки в националното и европейското законодателство, както и със съдебната практика. Съвместно с преподавателския състав на факултета могат да се ползват предоставените на трите катедри кабинети и компютърните конфигурации с инсталирана ПИС „Сиела Норма“.

Докторантите по административно право и административен процес могат да използват за нуждите на своето обучение и провеждането на дисертационните си изследвания специфичната материално-техническа база и оборудване на Юридическия факултет на ВТУ – специализирани кабинети и софтуер - Съдебна зала за провеждане на симулирани съдебни процеси, кабинет за юридически практики разполагащ с 30 места с 3 компютърни конфигурации, шрайбпроектор, мултимедия, интерактивна дъска, точка за безжичен интернет и Правна клиника съществуваща от 2005 г., на която е предоставена зала, разделена на две самостоятелни помещения с 15 места – за прием и работа/правни консултации с реални клиенти. При необходимост докторантите могат да ползват компютрите в трите специализирани компютърни учебни лаборатории на Корпус № 5 с общо 30 работни места, както и тези, които се намират в различни библиотечни и информационни центрове – близо 200 компютъра.

Освен безплатен интернет, ВТУ предоставя и възможност за ползване на системата „Eduroam“ (роуминг инфраструктура, използвана от академичните институции в Европа, Азия, Австралия и Канада).

По 6.1.2.

При извършването на дисертационните си изследвания докторантите по административно право и административен процес от Юридическия факултет на ВТУ имат нормативната и организационната възможност да участват в различни проекти и програми, като програмата „Еразъм“+, в университетски, национални и международни научни и образователни форуми в страната и чужбина. За участие в конференции и други научни форуми в страната и чужбина докторантите се командироваат за сметка на Юридическия факултет на ВТУ.

По 6.1.3.

Докторантите по административно право и административен процес могат при регламентирани правила да ползват библиотечните фондове на Централната университетска библиотека на ВТУ, която е включена в системата на вътрешното и международното библиотечно книгозаемане, която разполага с богат библиотечен фонд от над 400 000 тома. От 1992 г. в ЦУБ се получават основните периодични издания с юридическа тематика. Читалнята на централната библиотека осигурява 60 места. ЦУБ изготвя и издава библиографски справки и оказва библиографска и методическа помощ при подготовката на докторантите. Периодично се издава „Информационен бюлетин“ в две направления: „Нови книги“ и „Новини“.

Специализиран по отношение на правна литература е Библиотечно-информационният център в Корпус № 5 – звено на ЦУБ, читалнята на който разполага с 68 места. От 1992 г. Библиотечно-информационният център има абонамент за редица периодични правни издания: „Правна мисъл“, „Юридически свят“, „Съвременно право“, „Общество и право“, „Търговско право“, „Труд и право“, „Търговско и облигационно право“, „Собственост и право“, „Адвокатски преглед“, „De jure“ и др. Наличен е абонамент за дигитален архив на Държавен вестник. В доклада-самооценка на ДП (стр. 78) е посочено, че БИЦ попълва фондовете си с почти цялата новоизлязла специализирана литература, както и с книги – дарения от Европейския център, Съюза на юристите в България, адвокати и преподаватели. Докторантите на Юридическия факултет могат да ползват и чуждоезиковите библиотечно-информационни и културно-информационни центрове на ВТУ. Юридическата литература, постъпила в библиотеката след 2016 г. (до 2020 г.), наброява над 700 заглавия.

Централната университетска библиотека поддържа електронен каталог, включен в Каталога на университетските библиотеки. Интернет каталогът на Университетската библиотека предлага връзки към електронните каталози на отделните филиални библиотеки, както и към интернет каталозите на Австрийската библиотека, Немската библиотека, „Балкани“, Библиотеката при Славистичен комплекс и библиотеката при Институт „Конфуций“, работещи с програмния продукт „Автоматизирана библиотека“ <http://libserver.uni-vt.bg/absw/abs.htm>.

В процеса на обучението си докторантите имат осигурен достъп до пълнотекстови научни публикации, анотации към публикации и наукометрични данни в електронните платформи: „Science Direct“, „ISI“, „Web of Science“, „Scopus“, до базите данни „JSTOR“ и „EBSCO“, до „Journal Citation Reports“, „Citation Index“, „EUR Lex: Право на ЕС“ (официален вестник на ЕС), „Oxford Academic Journal“ и др.

По 6.1.4.

ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ и Юридическия факултет са осигурили много добри възможности за публикуване на резултатите от научните изследвания на докторантите:

- от 2010 г. факултетът издава списанието „De jure“ (инд./реф. в: СЕЕОЛ), по две книжки годишно <http://journals.uni-vt.bg/dejure/bul/>. Всички статии на докторантите в ДП „Административно право и административен процес“ са публикувани в това списание;
- чрез УИ „Св. св. Кирил и Методий“ се публикуват сборници с доклади на преподаватели, докторанти и студенти от организирани на университетско и факултетно равнище научни прояви, например сборниците с доклади от двете общоуниверситетски докторантски конференции;
- Университетското издателство подготвя за печат и публикува автореферати на дисертации, както и монографии, представящи резултати от успешно защитени дисертационни изследвания.

За акредитационния период са предоставени данни за 45 публикации на докторантите.

От месец юни 2022 г. ВТУ се ангажира с финансова подкрепа при публикуването на статии в списания в чужбина, индексирани в световните бази данни „Scopus“ и „Web of

Science“. Съобразно новата ал. 1 на чл. 6 от Методиката за определяне на разпределението на средствата за допълнителни трудови възнаграждения, награди или други финансови стимули за авторство или съавторство на научни публикации в списания, реферирани или индексирани в световните бази данни „Web of science“ или „Scopus“ <https://akr.uni-vt.bg/getnbdoc.aspx?d=511&f=511.pdf> докторантите, постдокторантите и студентите на ВТУ могат да получават индивидуални възнаграждения за публикуването (самостоятелно или в съавторство) на студии или статии в поредични издания, списания или сборници, индексирани в тези бази данни, както и за публикуването на монографии, индексирани в двете бази данни.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 6:

- *Юридическият факултет на ВТУ “Св. св. Кирил и Методий“ разполага с необходимата съвременна обща и специфична материално-техническа база и оборудване за обучение и изследователска дейност както за студентите и преподавателите, така и за своите докторанти, включително и за тези по административно право и процес.*
- *Информационната инфраструктура на ВТУ е на съвременно технологично равнище. Поддържа се висока степен на осигуреност на обучението на докторантите с компютърна техника, софтуер и информационни ресурси. Създадени са условия за самостоятелна работа, компютъризирани работни места, 24-часов достъп до интернет, до ПИС „Сиела Норма“ и до международната университетска система „Eduroam“. Информационната обезпеченост на докторантите е на високо ниво с максимално улеснени дейности по подготовката на дисертационните трудове.*
- *ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, Юридическият факултет, водещата катедра и научните ръководители осъществяват политика и създават условия за стимулиране на научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите. Подкрепата на докторантите в учебната и изследователската работа е активна и разностранна. Налице са добри резултати от включването им в научни прояви, както и от публикационната им дейност. Техни публикации се популяризират, освен на университетско, на национално и международно равнище.*

СТАНДАРТ 7. УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

По 7.1.1.

Административните структури, които събират, анализират и съхраняват информация относно хода на докторантурите и качеството на обучение на докторантите, са: отдел „Докторанти“, който поддържа и съхранява централизирана база данни за докторантите и в изпълнение на функциите си координира и контролира дейностите по прием и обучение на докторантите и защитата на дисертационните трудове; „Организатор учебен процес“ на Юридическия факултет.

Удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение се отчита с Анкетна карта за проучване мнението на студенти/докторанти/специализанти относно качеството на обучение във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Докторантите в Юридическия факултет имат възможност да попълват онлайн анкети за качеството на обучението. Анкетите са достъпни в реално време от всяко място на сайта на университета <http://www.uni-vt.bg/bul/pages/?page=4229&gid=100>

Кариерното развитие на завършилите докторанти се следи от Университетския кариерен център в сътрудничеството с Клуба на възпитаниците на ВТУ – Алумни. Водещата катедра също следи и има информация за кариерното развитие на своите докторанти.

Информацията за оценката на потребителите за степента на подготвеност на завършилите докторска програма се осигурява чрез формални и неформални срещи с представители на Министерството на правосъдието, съдебната власт, държавната и общинската администрация, адвокатурата и др.

По 7.1.2.

В Юридическия факултет като основно звено на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ са приети и огласени правила за управление на качеството на образованието. Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни актове за функционирането на системата за наблюдение, оценяване, поддържане и усъвършенстване на качеството на обучение – от приема на студентите до тяхното успешно дипломиране, както и за тяхната професионална реализация и кариерно развитие.

На годишните отчети на катедра „Публичноправни науки“ и на Факултетния съвет на Юридическия факултет на ВТУ се анализира състоянието по изпълнението на докторската програма, обсъжда се изпълнението на индивидуалните учебни планове и поэтапните резултати от обучението на докторантите, възникналите проблеми, необходимостта от обновяване на учебната документация. Всички докторанти участват задължително в заседанията на катедрата и изказват мнение по въпросите, свързани с тяхното обучение.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 7:

- ВТУ има изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението по докторските програми. Такава информация се събира, анализира, периодично се обсъжда и публично се огласява на университетско и факултетно ниво, като се обръща внимание на качеството на обучението и потребността от промяна.

- Чрез анкети и други форми се отчита мнението на работодателите и на докторантите и се следи тяхната реализация.

СТАНДАРТ 8. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕНОСТТА

По. 8.1.1.

Цялата учебна документация, учебни планове, учебни програми, конспекти за изпитите, утвърдените дисертационни теми, имената на докторантите и научните им ръководители се отразяват в интернет страницата на ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“.

Актуална информация за всички дейности, свързани с обучението във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ може да се получи от официалния Интернет сайт на Университета посредством поддържания Електронен каталог на образователните програми, съдържащ Азбучен списък на акредитираните докторски програми.

На интернет страницата на университета е публикуван Справочник на докторанта, който съдържа подробна и детайлна информация за всички дейности по прием, обучение и завършване на образованието в ОНС „доктор“ - <https://www.uni-vt.bg/bul/pages/?page=3011>

Предоставяне на пълна информация за докторската програма „Административно право и административен процес“ може да бъде получена и от „Организатор учебен процес“ в Юридическия факултет.

По. 8.1.2.

На Интернет страницата на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е осигурена информация за мобилност на докторантите чрез програмата „Еразъм +“, международно и вътрешно сътрудничество, договори за двустранно и вътрешно сътрудничество и др. – <https://erasmus-vtu.bg/> и <https://erasmus-vtu.bg/universiteti-ot-es-programni-strani>. По програмата „Еразъм+“ като партньори на Юридическия факултет са посочени 19 университета от 16 европейски страни, а договорите за двустранно сътрудничество на ВТУ са със 128 висши училища, научни организации и фондации в 34 страни от почти всички континенти.

Форма на международно сътрудничество и международни научни комуникации са срещите на докторантите, които се осъществяват на основата на действащите двустранни договори и реализираните съвместни проекти с гостуващи преподаватели от чуждестранни университети: Трансилванския университет, гр. Брашов, Румъния; Университета в гр. Трир, Германия; Университета в Залцбург, Австрия; Университета „Яшар“, Турция; Даугавпилс университет, Латвия; Университета за приложни социални науки, Литва; Университета „Св. св.

Кирил и Методий”, Северна Македония и др.

По.8.1.3.

В периода 2018-2022 г. докторанти от Юридическия факултет са взели участие в научни конференции, симпозиуми, семинари, кръгли маси, четения, сесии, част от които международни или с международно участие. Повечето научни форуми завършват с публикуване на научните материали на докторантите (с анотации на английски език) в сборници с научни доклади, както и в периодичния правен печат. В периода на акредитация докторанти по докторската програма „Административно право и административен процес“ са участвали с доклади в:

- *пет международни научни форума, организирани от Юридическия факултет на ВТУ:*

- ✓ юбилейна конференция по случай 25 години от създаването на Юридическия факултет при ВТУ и 25 години от приемането на Конституцията на Република България, 06 – 07.10.2016 г., гр. Велико Търново;

- ✓ кръгла маса „140-годишнина от Освобождението на България от османско владичество и приемането на Търновската конституция“, 19.04.2018 г., гр. Велико Търново;

- ✓ конференция „Съвременното място и роля на алтернативните способи за разрешаване на спорове – между традицията и актуалната правна уредба на България и държавите членки на Европейския съюз“, 09 – 10.11.2018 г., гр. Велико Търново;

- ✓ конференция „Развитието на съвременното право – между установените традиции и желаната бъдеща реалност“, 15.10.2021 г., гр. Велико Търново;

- ✓ конференция „Дипломатически, икономически и културни отношения между Китай страните от Централна и Източна Европа“, организирана от Института „Конфуций“ на ВТУ, 9 – 10 октомври 2020 г.;

Сборниците от международните конференции на ВТУ се издават на български, руски и английски език, с което се популяризират и в международното научно пространство.

- *Национални форуми:* 3 национални докторантски конференции, организирани от ИДП-БАН; конференция „Административно правосъдие – история, настояще и бъдеще“, организирана от Върховния административен съд и др.

- *Конференции,* организирани от Юридическия факултет и Стопанския факултет на СУ и други организации.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 8:

- *ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“ и Юридическият факултет осигуряват процедури и устойчива практика за публикуване на необходимата информация за възможностите и постиженията в областта на докторската програма по административно право и административен процес.*

- *Докторантите имат възможност за представяне на резултатите от изследванията си пред академичния състав на катедрата, на факултета и университета, пред по-широки и авторитетни национални прояви и международни форуми в страната и чужбина.*

- *Програмите за мобилност на докторантите по програмата „Еразъм+“ и по двустранните договори с чуждестранни университети са публични и достъпни на интер-нет страницата на университета.*

СТАНДАРТ 9. ТЕКУЩ МОНИТОРИНГ И ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМИТЕ

По.9.1.1.

Системата за управление на качеството във ВТУ подлежи на периодично одитиране чрез провеждане на вътрешни одити съгласно разработена процедура на планирани интервали от време от квалифицирани одитори, които събират и анализират информацията за

функционирането на системата. Предвидени са регулярни одити и текущ мониторинг от представители на студентите (докторантите) и потребителите на кадри.

Мониторингът и контролът се осъществяват на първо място от самата катедра, към която е акредитираната докторска програма, на следващо място от факултетния съвет, от отдел „НИХТИД“ в централната университетска администрация и от ресорния зам.-ректор по управление на качеството и акредитацията

По 9.1.2.

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ разполага със стандарти за разработване на учебната документация за обучение в ОНС „доктор“ във всичките ѝ форми на обучение – редовно, задочно, дистанционно и на самостоятелна подготовка. Във ВТУ има строго регламентирани процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, свързана с докторските програми (учебни планове, учебни програми и т.н.).

При актуализирането на обучението по докторската програма „Административно право и административен процес“ се разчита и на мнението на самите докторанти, отразени в анкети и проучвания. Провеждат се регулярни срещи с практикуващи юристи, като по този начин се акцентира допълнително на практическите елементи в обучението на докторанти, като обратната връзка от тези срещи допълва данните за нуждите на практиката и за евентуални промени в програмата на обучението на докторантите.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 9:

- *Великотърновският университет и Юридическият факултет, имат нормативно заложені процедури за анализиране, периодично одитиране и осъвременяване на документацията, свързана с докторската програма по административно право и административен процес.*

- *Университетът осигурява процедури и практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността на докторската програма.*

СТАНДАРТ 10. ЦИКЛИЧНО ВЪНШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

По 10.1.1

ВТУ осигурява изпълнение на планирани дейности за самооценка и външни оценки в съответствие с *Вътрешните правила за администриране на процедури по програмна акредитация на професионални направления/специалности от регулираните професии, докторски програми и следакредитационно наблюдение и контрол във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.*

Годишните вътрешни одити на професионално направление „Право“ обхващат и акредитираните докторски програми.

Всяка година се провеждат надзорни ресертификационни одити на *Системата за управление на качеството* от сертифициращата организация DQS, последният от които е от месец април 2022 г.

Външни проверки на докторската програма се извършват от Националната агенция по оценяване и акредитация по линия на провежданите акредитационни процедури. В доклада-самооценка се посочва, че посредством дейностите за самооценяване и външни оценки са постигнати конкретни резултати, свързани с усъвършенстване на обучението по докторската програма. Действието на системата изгражда среда, в която се предприемат мерки в пълно съответствие с препоръките на НАОА. В резултат на това се отчита успешна подготовка на зачислените докторанти и придобиването на ОНС „доктор“ от защитилите дисертационните си трудове докторанти..

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 10:

- Докторските програми на Юридическия факултет на ВТУ периодично преминават през вътрешно оценяване на качеството в съответствие с университетската правна уредба. Външно оценяване се извършва по линия на НАОА.

- Съгласно изискванията на НАОА са изготвени доклади-самооценки по повод искане за последваща акредитация на докторската програма по административно право и административен процес.

Силни страни	Слаби страни
<p>Наличието на квалифицирани преподаватели с практически опит осигурява на докторантите добра теоретична подготовка и ценни практически познания в сферата на административно право и процес.</p> <p>Налице е законово изискуемият минимален академичен капацитет за акредитиране на докторска програма по административно право и процес: един хабилитиран преподавател – доцент с ОНС „доктор“ (I ОТД, 44 г.), участващ в акредитацията на професионалното направление „Право“ на ВТУ. Перспективни в академичното си развитие са двамата нехабилитирани преподаватели – главен асистент с ОНС „доктор“ и асистент.</p> <p>ЮФ на ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“ разполага с необходимата материално-техническа база и информационна инфраструктура за обучение на докторантите.</p>	<p>Не се използват възможностите за международен академичен обмен на докторанти по тази докторска програма.</p> <p>Небалансирано разпределение на научното ръководство на докторантите, обучавани в катедрата.</p> <p>Учебната документация по докторската програма „Административно право и процес“ по съдържание и структура не съответства в пълна степен на регламентираните стандарти в Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.</p> <p>В учебната документация няма ясно изложена визия и достатъчна обвързаност между целите, задачите и резултатите от обучението на докторантите и на възможностите за професионална реализация на придобилите ОНС „доктор“.</p> <p>Включените в груповите учебни планове задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, съответно конспектите за изпитите по тях, не надграждат в достатъчна степен студентските познания на докторантите. Недостатъчна е подготовката на докторантите за научноизследователска работа.</p> <p>Нужна е редовна актуализация на литературата посочена в учебните програми, както и насочване на вниманието им в по-висока степен към публикации на автори извън ЮФ на ВТУ.</p>
<p>Възможности</p>	<p>Заплахи</p>
<p>Налице са предпоставки за осъществяване на академичен обмен и за по-активно участие на докторантите в международна мобилност и в изпълнение на научноизследователски проекти.</p> <p>Към докторската програма има интерес от магистрати и други практикуващи юристи, както и от завършили студенти.</p>	<p>Силна конкуренция на национално ниво – същата докторска програма е акредитирана в още седем висши училища и организации.</p>

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

С оглед изложените резултати от извършената проверка и изводите по отделните стандарти на Критериалната система на НАОА, Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана при НАОА изразява мнение пред Акредитационния съвет на НАОА, че може да се даде акредитация за прием и обучение в ОНС „доктор“ по докторска програма „Административно право и административен процес“ в Юридическия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

Предвид установените в резултат на проверката слабости на докторската програма, Постоянната комисия препоръчва:

1. Да се продължи изпълнението на препоръка № 1 и препоръка № 2 от предходната акредитация.

Срок: постоянен

2. Учебната документация да се приведе в съответствие със стандартите, регламентирани в правилника на университета. Да се актуализира литературата, посочена в учебните програми. В учебните планове да се предвидят дисциплини, надграждащи придобитите в ОКС „магистър“ знания на докторантите.

Срок: 31.05.2024г.

3. Да се предприемат мерки за стимулиране на включването на докторанти в научноизследователски проекти и в програми за мобилност.

Срок: постоянен

4. Докторската програма да се съпостави с други аналогични програми в чуждестранни висши училища и научни организации.

Срок: 31.05.2024г.

Председател на ПКСПНСО:
доц. д-р Екатерина Салкова